

آموزش مهارت های ارتباطی به دانش آموزان و تاثیر آن بر کیفیت ارتباطات میان فردی

فرزاد نجاری^۱، سیده مرضیه واجدی روشن^۲، مریم حیدری فیروزجائی^۳

۱- کارشناسی، آموزگار، کد پرسنلی: ۱۲۶۶۷۲۱۴

۲- کارشناسی ارشد، آموزگار، کد پرسنلی: ۲۰۹۹۰۸۴۸

۳- کارشناسی، آموزگار، کد پرسنلی: ۲۲۰۹۹۰۶۹۲

چکیده

این مقاله با هدف بررسی تاثیر آموزش مهارت های ارتباطی به دانش آموزان بر کیفیت ارتباطات میان فردی، به بررسی این موضوع پرداخته است. در این مقاله، مهارت های ارتباطی تعریف شده، نیازمندی های اساسی در یادگیری مهارت های ارتباطی شرح داده شده، روش های آموزش مهارت های ارتباطی بررسی شده و عوامل مؤثر در یادگیری مهارت های ارتباطی بیان شده است. همچنین، تاثیر مهارت های ارتباطی بر کیفیت ارتباطات میان فردی، روابط دوستانه، خانوادگی و حرفه ای، و تاثیر مهارت های ارتباطی بر موفقیت در حرفه و کار نیز بررسی شده است.

با توجه به نتایج گردآوری شده، می توان به این نتیجه رسید که آموزش مهارت های ارتباطی به دانش آموزان، به عنوان یکی از مهمترین عوامل بهبود کیفیت روابط اجتماعی و موفقیت در حرفه و کار، مورد توجه قرار گرفته است. روش های آموزشی و ارزیابی پیشرفت، می توانند به طور مؤثر در افزایش کیفیت آموزش و یادگیری این مهارت ها، تاثیرگذار باشند.

با توجه به اهمیت مهارت های ارتباطی در زندگی انسانی و ارتباطات اجتماعی، پیشنهاد می شود که در آموزش این مهارت ها به دانش آموزان و فردان مختلف جامعه، تلاش بیشتری صورت گیرد همچنین، با توجه به پیشرفت تکنولوژی و روند دیجیتالی شدن جوامع، استفاده از روش های آموزشی نوین، مانند بازی های آموزشی، نمایش های تئاتری و ویدیوهای آموزشی، می تواند به طور مؤثری در ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری مهارت های ارتباطی، مؤثر باشد.

در پایان، پیشنهاد می شود که در تحقیقات آتی در زمینه آموزش مهارت های ارتباطی، به بررسی تاثیر این مهارت ها در جوامع دیجیتالی، اختصاص بیشتری داده شود و روش های آموزشی و ارزیابی پیشرفت، با توجه به نیازهای جدید جوامع، بازنگری و بهبود یابند.

واژگان کلیدی: مهارت های ارتباطی، آموزش مهارت های ارتباطی، کیفیت ارتباطات میان فردی، روابط دوستانه، روابط خانوادگی، روابط حرفه ای، موفقیت حرفه ای، تاثیر مهارت های ارتباطی در موفقیت حرفه ای، روش های آموزش مهارت های ارتباطی، ارزیابی پیشرفت

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۱. مقدمه

مهارت‌های ارتباطی به عنوان یکی از مهمترین عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی فردی و اجتماعی، همواره مورد توجه قرار گرفته‌اند. یادگیری این مهارت‌ها به دانش‌آموزان در سنین جوانی می‌تواند تأثیر بسزایی بر روابط فردی، اجتماعی و حرفه‌ای آن‌ها داشته باشد.

آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان، به آن‌ها کمک می‌کند تا با بهبود مهارت‌های ارتباطی خود، قادر به برقراری ارتباطات صحیح و مؤثر با افراد مختلف در محیط خود شوند. این مهارت‌ها شامل توانایی‌هایی همچون مکالمه، گوش دادن، نوشتاری، ارتباطات غیرکلامی و مهارت‌های ارتباطی بین فرهنگی می‌شوند.

از طرفی، ارتباطات میان فردی و کیفیت آن‌ها به عنوان مهمترین پارامترهایی که در تعاملات اجتماعی و حرفه‌ای بین افراد تأثیر می‌گذارد، مورد توجه قرار گرفته‌اند. مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان، علاوه بر افزایش کیفیت روابط میان فردی، به افزایش اعتماد به نفس، افزایش مهارت‌های حل مسئله، ارتقای کارایی و موفقیت در حرفه و کار نیز کمک می‌کنند.

با توجه به اهمیت آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان و تأثیر آن بر کیفیت ارتباطات میان فردی، در این مقاله قصد داریم تا به بررسی و تحلیل این موضوع بپردازیم و شواهدی از تأثیر مهارت‌های ارتباطی بر کیفیت روابط فردی و اجتماعی ارائه دهیم. همچنین، در این مقاله، روش‌های آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان و تأثیر آن بر بهبود کیفیت ارتباطات میان فردی، مورد بررسی قرار می‌گیرد.

با توجه به مطالب گفته شده، می‌توان گفت که آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان، علاوه بر بهبود کیفیت روابط فردی و اجتماعی، به ارتقای کارایی و موفقیت در حرفه و کار نیز کمک می‌کند. در نتیجه، این موضوع می‌تواند برای مسئولان آموزشی و پدر و مادران، به عنوان یک هدف اصلی در آموزش دانش‌آموزان مطرح شود.

در ادامه این مقاله، به بررسی مفاهیم اولیه و تعریف مهارت‌های ارتباطی، تأثیر آن‌ها بر کیفیت روابط فردی و اجتماعی، روش‌های آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان، نحوه ارزیابی پیشرفت در یادگیری این مهارت‌ها، عوامل مؤثر در یادگیری مهارت‌های ارتباطی و تأثیر آن‌ها بر موفقیت حرفه‌ای، پرداخته خواهد شد.

بیان مسئله و اهمیت موضوع

مهارت‌های ارتباطی به عنوان یکی از مهمترین مهارت‌هایی که در زندگی فردی و اجتماعی افراد مورد استفاده قرار می‌گیرند، همواره مورد توجه قرار گرفته‌اند. در حالی که بسیاری از افراد مهارت‌های ارتباطی را به طور طبیعی و بدون نیاز به آموزش به دست می‌آورند، بسیاری دیگر به دلیل تجربه کافی در این زمینه یا نداشتن شرایط زیادی برای تجربه در موقعیت‌های مختلف، نیازمند به یادگیری مهارت‌های ارتباطی هستند.

به طور خاص، دانش‌آموزان به عنوان یکی از گروه‌های اصلی افرادی هستند که در طول زندگی خود به شدت به مهارت‌های ارتباطی نیاز دارند. آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان می‌تواند بهبود کیفیت روابط اجتماعی و حرفه‌ای آن‌ها را به دنبال داشته باشد. به علاوه، آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان، می‌تواند برای بهبود مهارت‌های حل مسئله، افزایش اعتماد به نفس و بهبود عملکرد تحصیلی و حرفه‌ای آن‌ها مفید باشد.

با توجه به اهمیت و گستردگی این موضوع، مطالعات بسیاری در زمینه آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان و تأثیر آن بر کیفیت روابط فردی و اجتماعی انجام شده است. با این حال، همچنان هم برخی چالش‌ها و موانع در مسیر یادگیری مهارت‌های ارتباطی وجود دارد که نیازمند بررسی و پژوهش بیشتر هستند. به علاوه، با توجه به تکامل فناوری و روش‌های جدید آموزشی، لازم است که روش‌های آموزشی مهارت‌های ارتباطی نیز بازبینی و به روزسانی شوند. با توجه به این مطالب، می‌توان گفت که بحث در زمینه آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان و تأثیر آن بر کیفیت روابط فردی و اجتماعی، یکی از موضوعات مهم

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

و پربحث در حوزه آموزش و پرورش است. به دلیل اهمیت این موضوع، بسیاری از محققان و پژوهشگران تلاش کرده‌اند تا با بررسی این موضوع، راهکارهایی برای بهبود آموزش و پرورش دانش‌آموزان ارائه کنند. (بهزاد، محمدی، ۱۳۹۶)

بنابراین، این مقاله به عنوان یک بررسی جامع در زمینه آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان و تاثیر آن بر کیفیت روابط فردی و اجتماعی، می‌تواند به عنوان یک منبع مهم برای مسئولان آموزشی، پدر و مادران و دانش‌آموزان خود شناخته شود.

اهداف تحقیق

اهداف تحقیق در این مقاله به شرح زیر است:

۱. بررسی مفاهیم اولیه و تعریف مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان
۲. بررسی تاثیر مهارت‌های ارتباطی بر کیفیت روابط فردی و اجتماعی
۳. بررسی روش‌های آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان و تاثیر آن بر بهبود کیفیت ارتباطات میان فردی
۴. بررسی راهکارهایی برای بهبود آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان و پیشرفت در یادگیری این مهارت‌ها
۵. شناسایی عوامل مؤثر در یادگیری مهارت‌های ارتباطی و تاثیر آن‌ها بر موفقیت حرفه‌ای
۶. بررسی نتایج پژوهش‌های انجام شده در زمینه آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان و تاثیر آن بر کیفیت روابط فردی و اجتماعی
۷. ارائه پیشنهادهایی برای بهبود آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان و ارتقای کیفیت روابط فردی و اجتماعی در محیط آموزشی.

روش تحقیق

در این مقاله، از روش تحقیق کیفی استفاده شده است. در این روش تحقیق، داده‌ها براساس مشاهدات، مصاحبه‌ها و گفتگوها، نوشتارها و سایر منابع کیفی جمع‌آوری شده و تحلیل می‌شوند. به علاوه، در این روش تحقیق، بررسی تاثیرات و اثرات فرایندهای پیچیده اجتماعی و فردی مورد بررسی قرار می‌گیرند.

در این مقاله، ابتدا با بررسی مفاهیم اولیه و تعریف مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان، مفاهیم اساسی را مورد بررسی قرار داده‌ایم. سپس با استفاده از روش‌های تحقیق کیفی، با بررسی تاثیر مهارت‌های ارتباطی بر کیفیت روابط فردی و اجتماعی، روش‌های آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان و تاثیر آن بر بهبود کیفیت ارتباطات میان فردی، موانع و چالش‌های موجود در یادگیری این مهارت‌ها و عوامل مؤثر در موفقیت حرفه‌ای، به بررسی و تحلیل پرداخته‌ایم.

به علاوه، با بررسی پژوهش‌های انجام شده در زمینه آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان و تاثیر آن بر کیفیت روابط فردی و اجتماعی، راهکارهایی برای بهبود آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان و ارتقای کیفیت روابط فردی و اجتماعی در محیط آموزشی، ارائه شده است.

با توجه به موضوع مورد بررسی، روش تحقیق کیفی مناسب برای بررسی تاثیر آموزش مهارت‌های این روش تحقیق به ما اجازه می‌دهد که به صورت جامع و کامل، از نظرهای مختلف و به‌ویژه از دیدگاه دانش‌آموزان و مربیان، بررسی کنیم. با توجه به اینکه این روش تحقیق برای مطالعاتی با موضوعاتی که به شیوه‌های پیچیده اجتماعی و فردی ارتباط دارند، بسیار مناسب است، تحلیل و بررسی داده‌ها به صورت شفاف و دقیق‌تر انجام می‌شود.

به طور کلی، روش تحقیق کیفی می‌تواند به ما در درک بهتر مفاهیم اساسی و نکات کلیدی مربوط به مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان کمک کند و نتایج به دست آمده از این تحقیق، می‌تواند به عنوان یک منبع مهم برای مدیران آموزشی، معلمان و دانش‌آموزان خدمت کند.

۲. مفاهیم اولیه

تعریف مهارت‌های ارتباطی

مهارت‌های ارتباطی به عنوان یکی از مهمترین مهارت‌های زندگی، شامل مجموعه‌ای از مهارت‌ها، رفتارها و روش‌هایی است که فرد را قادر می‌سازد با دیگران به خوبی ارتباط برقرار کند و به درستی از نظرها، خواسته‌ها و احساسات خود بیان‌گر شود. این مهارت‌ها شامل مهارت‌های شفاهی، نوشتاری، گوش دادن، فهمیدن، ارتباط برقرار کردن با دیگران و ایجاد روابط اجتماعی سالم است.

به عنوان مثال، مهارت‌های شفاهی شامل توانایی بیان خوب و روان، کاربرد صحیح اصطلاحات، مدیریت احساسات و هنر برقراری ارتباط با دیگران است. همچنین، مهارت‌های نوشتاری، شامل توانایی نوشتن و ارائه نوشته‌های مناسب، تأثیرگذار و قابل فهم برای دیگران می‌باشد.

به طور کلی، مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان، به آن‌ها کمک می‌کنند تا از روابط اجتماعی و روابط بین فردی بهتری برخوردار شوند و در محیط آموزشی و زندگی کاری، موفقیت بیشتری داشته باشند.

نیازمندی‌های اساسی در یادگیری مهارت‌های ارتباطی

برای یادگیری مهارت‌های ارتباطی، نیازمندی‌های اساسی زیر وجود دارد:

۱. توجه به نیازهای دانش‌آموزان: یکی از اصلی‌ترین نیازمندی‌ها در یادگیری مهارت‌های ارتباطی، توجه به نیازهای دانش‌آموزان است. برای بهبود مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان، باید از روی نیازهای آن‌ها عمل کرد و روی مسائل و موضوعاتی که آن‌ها را به خود جذب می‌کند، تمرکز کرد.

۲. آموزش اصول ارتباطی: برای بهبود مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان، آموزش اصول ارتباطی، از جمله مهارت‌های شفاهی، نوشتاری و گوش دادن، ضروری است. آموزش این مهارت‌ها به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا بتوانند با دیگران به خوبی ارتباط برقرار کرده و از نظرات، خواسته‌ها و احساسات خود به درستی بیان کنند.

۳. تمرین و تجربه: تمرین و تجربه، از نکات مهم در یادگیری مهارت‌های ارتباطی است. با تمرین و تجربه، دانش‌آموزان قادر خواهند بود تا مهارت‌های ارتباطی خود را بهبود داده و با خطاها و چالش‌ها روبرو شوند.

۴. روش‌های آموزشی مناسب: روش‌های آموزشی مناسب، روش‌های آموزشی مناسب، از جمله مهمترین نیازمندی‌های یادگیری مهارت‌های ارتباطی است. استفاده از روش‌های جذاب و متنوع، نظیر بازی‌های گروهی، نمایش‌های تئاتری و فعالیت‌های محوری، می‌تواند به طور قابل توجهی کیفیت یادگیری مهارت‌های ارتباطی را بهبود بخشد. همچنین، استفاده از فناوری‌های آموزشی مختلف، مانند ویدئوهای آموزشی و نرم‌افزارهای آموزشی، نیز می‌تواند در بهبود یادگیری این مهارت‌ها مؤثر باشد.

۵. رعایت رفتار حرفه‌ای: رعایت رفتار حرفه‌ای و مسئولیت‌پذیری، از جمله مهمترین نیازمندی‌هایی است که در یادگیری مهارت‌های ارتباطی باید مورد توجه قرار بگیرد. دانش‌آموزان باید بدانند که ارتباط با دیگران باید با رفتار حرفه‌ای صورت بگیرد و باید به مسئولیت‌پذیری و رعایت قوانین احترام گذاشته شود.

در کل، برای یادگیری مهارت‌های ارتباطی، لازم است که به نیازهای دانش‌آموزان توجه شود و از روش‌های آموزشی مناسب، همراه با تمرین و تجربه، استفاده شود. همچنین، رعایت رفتار حرفه‌ای و مسئولیت‌پذیری، نیز می‌تواند بهبود یادگیری مهارت‌های

ارتباطی را تسهیل کند. (DeVito, J. A. 2016)

بررسی مهارت‌های ارتباطی در دنیای مدرن

در دنیای مدرن امروزی، مهارت‌های ارتباطی به عنوان یکی از مهمترین مهارت‌های زندگی شناخته شده‌اند. این مهارت‌ها در تمامی زمینه‌های زندگی، از جمله تحصیلی، شغلی و روابط بین فردی، اهمیت ویژه‌ای دارند. با توجه به رشد روزافزون فناوری و پیامدهایی که آن بر ارتباطات انسانی دارد، توانایی ارتباط برقرار کردن با دیگران و به خوبی بیان‌گری کردن خود، بیش از پیش مورد نیاز است.

یکی از چالش‌های ارتباطی در دنیای مدرن، ارتباط بین فرهنگی است. با توجه به پدیده جهانی شدن، ارتباط با افراد از فرهنگ‌های مختلف به یکی از مسائل مهم تبدیل شده است. در این مورد، مهارت‌هایی نظیر توانایی درک و تفسیر انتقادات و دیدگاه‌های مختلف، بسیار مهم هستند.

در عصر فناوری ارتباطات، مهارت‌های ارتباطی به شکل جدیدی نیز شکل گرفته‌اند. در این روند، نیاز به توانایی استفاده از پلتفرم‌های مختلف و همچنین توانایی بیان خود در قالب متن، ویدئو و تصویر، بسیار مهم است. همچنین، مهارت‌های ارتباطی در حوزه شبکه‌های اجتماعی نیز بسیار اهمیت دارند. ارتباط با دیگران و بیان خود در قالب پست‌ها و نظرات، نیاز به توانایی‌هایی نظیر بیان خود به صورت واضح و مشخص، بدون تحریف و توانایی درک و تفسیر پیام‌های دیگران را دارد.

به ه طور کلی، مهارت‌های ارتباطی در دنیای مدرن، در حوزه‌های مختلف، به عنوان یکی از مهمترین مهارت‌های زندگی شناخته شده‌اند. از مهمترین مزایای به دست آوردن این مهارت‌ها، می‌توان به افزایش قابلیت ارتباط بین افراد، بهبود روابط فردی و حرفه‌ای، افزایش اثربخشی در انجام وظایف شغلی و تحصیلی، و بهبود کیفیت زندگی اشاره کرد. با توجه به اهمیت این مهارت‌ها در دنیای مدرن، امروزه تلاش برای بهبود و تقویت آن‌ها، یکی از مهمترین اولویت‌های آموزشی و آموزش و پرورش است. همانطور که گفته شد، مهارت‌های ارتباطی در دنیای مدرن امروزی، به شکل جدیدی نیز شکل گرفته‌اند. به عنوان مثال، با پیشرفت فناوری، ارتباط با دیگران در قالب پیامک، ایمیل، چت، تلگرام و شبکه‌های اجتماعی بسیار مهم شده است. این روند، نیاز به مهارت‌هایی نظیر توانایی بیان خود به صورت کامل و موثر در قالب متن، تصویر و ویدئو را افزایش داده است.

در نهایت، می‌توان گفت که به دنبال پیشرفت جهانی، به ویژه پیشرفت فناوری و ارتباطات، توانایی ارتباط برقرار کردن با دیگران و بیان‌گری به خوبی خود، بیش از پیش مورد نیاز است. به همین دلیل، یادگیری و تقویت مهارت‌های ارتباطی، به یکی از مهمترین مسائل آموزشی و پرورشی تبدیل شده است. (Miller, K. 2019)

۳. تاثیر مهارت‌های ارتباطی بر کیفیت ارتباطات میان فردی

بسیاری از تحقیقات نشان داده‌اند که آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان، می‌تواند بهبود کیفیت ارتباطات آن‌ها را بهبود بخشد. در یک تحقیقی که در سال ۲۰۱۷ در ژورنال *International Journal of Adolescence and Youth* منتشر شد، نتایج نشان داد که آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان، باعث بهبود روابط دوستانه، خانوادگی و حرفه‌ای آن‌ها شد. در این تحقیق، دو گروه از دانش‌آموزان به شیوه تصادفی انتخاب شدند، یک گروه آموزش مهارت‌های ارتباطی دریافت کردند و گروه دیگر آموزش نگرفتند. پس از پایان آموزش، کیفیت روابط دوستانه، خانوادگی و حرفه‌ای دو گروه با هم مقایسه شد. نتایج نشان داد که دانش‌آموزانی که آموزش مهارت‌های ارتباطی دریافت کرده بودند، در مقایسه با گروه دیگر، دارای روابط بهتری بودند.

در تحقیقات دیگری نیز نتایج مشابهی به دست آمده است. به عنوان مثال، یک تحقیق در سال ۲۰۱۹ در ژورنال *International Journal of Educational Psychology* نشان داد که آموزش مهارت‌های ارتباطی، باعث بهبود کیفیت روابط دوستانه و حرفه‌ای دانش‌آموزان می‌شود. در این تحقیق، دو گروه از دانش‌آموزان به شیوه تصادفی انتخاب شدند، یک گروه آموزش مهارت‌های ارتباطی دریافت کردند و گروه دیگر آموزش نگرفتند. پس از پایان آموزش، کیفیت روابط دوستانه و حرفه‌ای دو گروه با هم

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

مقایسه شد. نتایج نشان داد که دانش‌آموزانی که آموزش مهارت‌های ارتباطی دریافت کرده بودند، دارای روابط بهتری با دوستانشان و با همکاران خود بودند.

علاوه بر تاثیر آموزش مهارت‌های ارتباطی بر روابط دوستانه و حرفه‌ای، این مهارت‌ها می‌توانند تاثیر بسیار مهمی بر روابط خانوادگی دانش‌آموزان داشته باشند. در یک تحقیق در سال ۲۰۱۸، نتایج نشان داد که آموزش مهارت‌های ارتباطی به والدین، باعث بهبود کیفیت روابط خانوادگی شده است. در این تحقیق، والدینی که آموزش مهارت‌های ارتباطی دریافت کرده بودند، دارای روابط بهتری با فرزندانشان بودند و احساس می‌کردند که بهتر می‌توانند با فرزندانشان ارتباط برقرار کنند. بنابراین، نتایج تحقیقات نشان می‌دهند که آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان، می‌تواند تاثیر بسیار مثبتی بر کیفیت روابط دوستانه، خانوادگی و حرفه‌ای آن‌ها داشته باشد. برای همین، آموزش این مهارت‌ها به یکی از مهمترین اولویت‌های آموزشی و پرورشی تبدیل شده است. (Wood, J. T. 2015)

۴. روش‌های آموزش مهارت‌های ارتباطی

روش‌های آموزش مهارت‌های ارتباطی می‌توانند به شیوه‌های مختلفی انجام شوند. در ادامه به بررسی برخی از این روش‌ها پرداخته شده است:

بازی‌های آموزشی: بازی‌های آموزشی یکی از روش‌هایی هستند که برای آموزش مهارت‌های ارتباطی به کار می‌روند. این بازی‌ها معمولاً برای کمک به دانش‌آموزان برای یادگیری مهارت‌هایی مانند توانایی گفتگو، شنیدن و درک دیگران و تفکر در گروه استفاده می‌شوند. در این روش، دانش‌آموزان به شکل گروهی در بازی‌هایی شرکت می‌کنند که در آن‌ها به دانش‌آموزان چالش‌های مختلفی داده می‌شود که برای رفع آن‌ها، باید از مهارت‌های ارتباطی خود استفاده کنند.

نمایش‌های تئاتری: نمایش‌های تئاتری نیز به عنوان یکی از روش‌های آموزش مهارت‌های ارتباطی به کار می‌روند. در این روش، دانش‌آموزان به شکل گروهی می‌توانند به نمایش‌های تئاتری شرکت کنند و با تمرین و تماشای نمایش‌های تئاتری، مهارت‌های ارتباطی خود را بهبود بخشند. در این روش، دانش‌آموزان باید با همکاری و هماهنگی با یکدیگر، نقش‌های مختلف را بازی کنند و در این راه، مهارت‌های ارتباطی خود را بهبود دهند.

ویدیوهای آموزشی: استفاده از ویدیوهای آموزشی نیز یکی از روش‌های آموزش مهارت‌های ارتباطی است. در این روش، دانش‌آموزان با تماشای ویدیوهای آموزشی و تمرین تکراری، مهارت‌های ارتباطی خود را بهبود می‌بخشند. ویدیوهای آموزشی می‌توانند شامل موضوعاتی مانند توانایی‌های گفتاری، شنیداری، فهم و درک دیگران، همکاری و ارتباطات نوعی باشند.

نحوه یادگیری مهارت‌های ارتباطی در گروه‌های کوچک و بزرگ، تفاوت‌هایی دارد. در گروه‌های کوچک، مثل یک کلاس درس، دانش‌آموزان با ارتباط مستقیم با یکدیگر و معلم خود می‌توانند مهارت‌های ارتباطی خود را تقویت کنند. به عنوان مثال، در یک کلاس درس، معلم می‌تواند دانش‌آموزان را به شکل گروهی به سوی یادگیری مهارت‌های ارتباطی هدایت کند.

در گروه‌های بزرگ، مثل یک سازمان یا شرکت، یادگیری مهارت‌های ارتباطی باید به صورت سیستماتیک و متناسب با هدف و نیازهای سازمانی باشد. این شامل برنامه‌های آموزشی مختلف مانند دوره‌های آموزشی و کارگاه‌های تخصصی است که به کارکنان کمک می‌کند تا مهارت‌های ارتباطی خود را بهبود بخشند.

به طور کلی، یادگیری مهارت‌های ارتباطی باید به شکلی باشد که فرد بتواند این مهارت‌ها را در زندگی واقعی خود به کار بگیرد. بنابراین، باید از روش‌های آموزشی مناسب و برنامه‌های آموزشی موثر استفاده کرد تا بهترین نتیجه در یادگیری مهارت‌های ارتباطی حاصل شود.

همچنین، باید توجه داشت که آموزش مهارت‌های ارتباطی تنها در یک بازه زمانی مشخص انجام نمی‌شود، بلکه یادگیری مداوم و تمرین‌های تکراری برای بهبود مهارت‌های ارتباطی افراد بسیار مهم است در نهایت، باید توجه داشت که مهارت‌های ارتباطی

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

۲۹۸۰-۷۷۸۶ ISSN

برای هر فردی مهم هستند و به افزایش اعتماد به نفس و کیفیت زندگی فردی و ارتباطات میان فردی کمک می‌کنند. بنابراین، آموزش این مهارت‌ها به دانش‌آموزان و افراد مختلف جامعه بسیار مهم و ضروری است. (حسینی، شجاعی، ۱۳۹۷)

۵. نحوه ارزیابی پیشرفت در یادگیری مهارت‌های ارتباطی

بررسی پیشرفت در یادگیری مهارت‌های ارتباطی، انجام ارزیابی پیشرفت دانش‌آموزان و افراد مختلف جامعه بسیار مهم است. ارزیابی پیشرفت دانش‌آموزان در یادگیری مهارت‌های ارتباطی می‌تواند به عنوان یک ابزار ارزیابی برای ارزیابی میزان یادگیری و همچنین برای برنامه‌ریزی و ارزیابی برنامه‌های آموزشی مورد استفاده قرار گیرد. روش‌های مختلفی برای ارزیابی پیشرفت در یادگیری مهارت‌های ارتباطی وجود دارد، از جمله:

مشاهده مستقیم: در این روش، مشاهده مستقیم و مستمر فرد در عملکردش برای ارزیابی پیشرفت استفاده می‌شود. این روش باعث می‌شود تا معلم یا ارائه‌دهنده آموزش بتواند به صورت دقیق نحوه یادگیری و مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموز را ارزیابی کند. ارزیابی خودآگاهی: در این روش، فرد با استفاده از ابزارهای خودآگاهی، می‌تواند خود را در ارتباط با مهارت‌های ارتباطی ارزیابی کند. این روش باعث می‌شود تا فرد برای ارتقای مهارت‌های ارتباطی خود، بهبود خودآگاهی خود را نیز تقویت کند. تست‌های استاندارد: در این روش، از تست‌های استاندارد و ابزارهای ارزیابی استفاده می‌شود تا مهارت‌های ارتباطی فرد را ارزیابی کنند. این روش باعث می‌شود تا ارزیابی پیشرفت در یادگیری مهارت‌های ارتباطی، بر اساس استانداردهای مشخص و مقایسه‌پذیر باشد.

در رده‌های سنی مختلف، روش‌های مختلفی برای ارزیابی پیشرفت در یادگیری مهارت‌های ارتباطی مورد استفاده قرار می‌گیرند. به عنوان مثال، در رده‌های سنی پایین‌تر، به جای استفاده از تست‌های کتبی، از بازی‌های آموزشی و فعالیت‌های تجربی برای ارزیابی مهارت‌های ارتباطی استفاده می‌شود. همچنین، در رده‌های سنی بالاتر، استفاده از تست‌های استاندارد و ابزارهای ارزیابی متنوع‌تر و پیچیده‌تر مورد استفاده قرار می‌گیرد.

در نهایت، برای ارزیابی پیشرفت در یادگیری مهارت‌های ارتباطی، باید از روش‌هایی استفاده کرد که به معلمان و ارائه‌دهندگان آموزش، امکان ارزیابی دقیق و مشخص را در مورد پیشرفت دانش‌آموزان و افراد مختلف جامعه بدهد. همچنین، باید توجه داشت که ارزیابی پیشرفت در یادگیری مهارت‌های ارتباطی باید به صورت مداوم و در طول مدت زمانی که فرد در حال یادگیری مهارت‌های ارتباطی است، انجام شود. (قربانی، موسوی، ۱۳۹۵)

۶. عوامل مؤثر در یادگیری مهارت‌های ارتباطی

یادگیری مهارت‌های ارتباطی به شدت به ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموز و روش‌های آموزشی و تمرینات گروهی وابسته است. در ادامه به بررسی عوامل مؤثر در یادگیری مهارت‌های ارتباطی پرداخته می‌شود:

ویژگی‌های شخصیتی: ویژگی‌های شخصیتی هر فرد، می‌تواند تأثیر بسیاری در یادگیری مهارت‌های ارتباطی داشته باشد. افرادی که ویژگی‌های مثبتی همچون خودانگیزگی، اعتماد به نفس، انگیزش و علاقه به یادگیری دارند، معمولاً بهترین عملکرد در یادگیری مهارت‌های ارتباطی دارند.

شیوه‌های آموزشی: شیوه‌های آموزشی مورد استفاده در یادگیری مهارت‌های ارتباطی می‌تواند به شدت تأثیرگذار باشد. روش‌هایی مانند بازی‌های آموزشی، نمایش‌های تئاتری، ویدیوهای آموزشی، بحث‌های گروهی و تمرینات گروهی می‌توانند به فرایند یادگیری کمک کنند.

تمرینات گروهی: تمرینات گروهی می‌تواند به فرایند یادگیری مهارت‌های ارتباطی کمک کند. در این روش، دانش‌آموزان به صورت گروهی با یکدیگر تعامل دارند و در طول این فرایند، مهارت‌های ارتباطی خود را تقویت می‌کنند. در این روش، فرد با یادگیری نحوه ارتباط با دیگران و برقراری ارتباطات مؤثر با گروه، مهارت‌های ارتباطی خود را بهبود می‌بخشد.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

در نهایت، باید توجه داشت که عوامل مؤثر در یادگیری مهارت‌های ارتباطی بسیار پیچیده هستند و ممکن است تأثیرگذاری هر یک از این عوامل در یادگیری فرد متفاوت باشد. به عنوان مثال، برای فردی که ویژگی‌های خودانگیزگی دارد، روش‌های آموزشی که بر مبنای همکاری و تعامل بین افراد استفاده می‌کنند، ممکن است نتوانند بهترین عملکرد را در یادگیری ایجاد کنند. با توجه به این مسئله، معلمان و ارائه‌دهندگان آموزش باید با توجه به ویژگی‌های شخصیتی و سبک یادگیری هر فرد، شیوه‌های آموزشی مختلفی را برای یادگیری مهارت‌های ارتباطی مورد استفاده قرار دهند. به این ترتیب، فرایند یادگیری برای هر فرد بهترین عملکرد را خواهد داشت و در نهایت، باعث بهبود کیفیت ارتباطات میان فردی خواهد شد. (قربانی، موسوی، ۱۳۹۵)

۷. تاثیر مهارت‌های ارتباطی در موفقیت حرفه‌ای

مهارت‌های ارتباطی از اهمیت بسیاری در موفقیت حرفه‌ای برخوردارند. در صنعت و کار، دانش‌آموزان و کارمندانی که مهارت‌های ارتباطی قوی دارند، بهترین عملکرد را در فرایند کار خود ارائه می‌دهند. تاثیر مهارت‌های ارتباطی در موفقیت حرفه‌ای: مهارت‌های ارتباطی، مانند توانایی گفتگو، گوش دادن به دیگران و نوشتن مؤثر، می‌تواند در موفقیت حرفه‌ای کمک کند. افرادی که مهارت‌های ارتباطی خوبی دارند، می‌توانند برای رسیدن به موفقیت حرفه‌ای خود، با همکاران، مدیران و مشتریان به خوبی ارتباط برقرار کنند. ارتباط بین مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های ارتباطی تجاری: مهارت‌های ارتباطی می‌تواند برای فرایند تجاری بسیار مؤثر باشد. در برخی از حرفه‌ها، توانایی برقراری ارتباط مؤثر با مشتریان و مشارکت در گفتگوی بازاریابی، برای ایجاد موفقیت در کسب و کار ضروری است. بنابراین، یادگیری مهارت‌های ارتباطی می‌تواند به فرایند یادگیری و شغلی کمک کند و به افراد کمک می‌کند تا در حرفه‌ی خود موفق شوند. به طور خاص، مهارت‌های ارتباطی می‌توانند در موارد زیر برای موفقیت حرفه‌ای بسیار مؤثر باشند: تفکر مثبت: مهارت‌های ارتباطی می‌توانند به افراد کمک کنند تا از تفکر مثبت بهره‌مند شوند و بتوانند در مقابل مشکلات و موانع در کار خود، با اعتماد به نفس بیشتری عمل کنند. مدیریت استرس: مهارت‌های ارتباطی می‌تواند به افراد کمک کند تا استرس و فشار را کنترل کرده و در مقابل وضعیت‌های نامطلوب، با رویکرد مثبت و سازنده عمل کنند. رهبری: مهارت‌های ارتباطی، برای ایجاد روابط خوب با همکاران و مدیران، مهم هستند. به علاوه، افرادی که مهارت‌های ارتباطی قوی دارند، می‌توانند به عنوان رهبران خوبی در سازمان خود عمل کنند. بازاریابی: مهارت‌های ارتباطی می‌توانند در فرایند بازاریابی بسیار مؤثر باشند. افرادی که مهارت‌های ارتباطی خوبی دارند، می‌توانند در فرایند فروش و بازاریابی بهترین عملکرد را ارائه دهند. در نتیجه، آموزش و یادگیری مهارت‌های ارتباطی، برای موفقیت حرفه‌ای بسیار مهم است. با این حال، برای داشتن مهارت‌های ارتباطی قوی، نیاز به تمرین و تلاش داریم و این مهارت‌ها همیشه بهبود و توسعه پذیر هستند. (DeVito, J. A. 2016)

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

۲۹۸۰-۷۷۸۰ ISSN

۸. نتیجه‌گیری

با توجه به بررسی‌ها و تحقیقات انجام شده در این مقاله، می‌توان گفت که آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان، تاثیر بسیار مثبتی بر کیفیت ارتباطات میان فردی دارد. این مهارت‌ها، از جمله مهارت‌های گفتاری، شنیداری، نوشتاری و غیره، باعث بهبود روابط دوستانه، خانوادگی و حرفه‌ای می‌شوند. همچنین، آموزش این مهارت‌ها می‌تواند در بهبود مهارت‌های ارتباطی تجاری و کاری نیز موثر باشد.

روش‌های آموزش مهارت‌های ارتباطی شامل بازی‌های آموزشی، نمایش‌های تئاتری و ویدیوهای آموزشی هستند و این مهارت‌ها باید در گروه‌های کوچک و بزرگ آموزش داده شوند. همچنین، روش‌های ارزیابی پیشرفت دانش‌آموزان در یادگیری مهارت‌های ارتباطی، باید برای رده‌های سنی مختلف متفاوت باشند.

با توجه به اهمیت آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان، پیشنهاد می‌شود تحقیقات آتی در زمینه آموزش این مهارت‌ها در محیط‌های مختلف مانند مدارس، دانشگاه‌ها و شرکت‌ها انجام شود. همچنین، بررسی عوامل مؤثر در یادگیری این مهارت‌ها و ارزیابی کیفیت آموزش این مهارت‌ها نیز از اهمیت بالایی برخوردار است.

در نتیجه، می‌توان به این نتیجه رسید که آموزش مهارت‌های ارتباطی به دانش‌آموزان، به عنوان یکی از مهمترین عوامل بهبود کیفیت روابط اجتماعی و موفقیت در حرفه و کار، مورد توجه قرار گرفته است. روش‌های آموزشی و ارزیابی پیشرفت، می‌توانند به طور موثر در افزایش کیفیت آموزش و یادگیری این مهارت‌ها، تاثیرگذار باشند.

با توجه به اهمیت مهارت‌های ارتباطی در زندگی انسانی و ارتباطات اجتماعی، پیشنهاد می‌شود که در آموزش این مهارت‌ها به دانش‌آموزان و فردان مختلف جامعه، تلاش بیشتری صورت گیرد. به عنوان مثال، برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای افراد مختلف، یکی از روش‌های موثر برای آموزش مهارت‌های ارتباطی است.

همچنین، با توجه به پیشرفت تکنولوژی و روند دیجیتالی شدن جوامع، نیاز به آموزش مهارت‌های ارتباطی در فضای مجازی و ارتباطات الکترونیکی نیز به شدت احساس می‌شود. بنابراین، به نظر می‌رسد ضروری است که در آینده، آموزش مهارت‌های ارتباطی در فضای مجازی و ارتباطات الکترونیکی، نیز به طور جدی مورد توجه قرار گیرد.

۹. منابع

منابع فارسی:

- بهزاد، نادر؛ محمدی، علی. (۱۳۹۶). بررسی تأثیر آموزش مهارت‌های ارتباطی بر کیفیت رابطه بین دانش‌آموزان دبیرستانی. فصلنامه پژوهش در آموزش و یادگیری، ۵(۴)، ۳۹-۵۰.
- حسینی، آرین؛ شجاعی، مجید. (۱۳۹۷). بررسی رابطه بین مهارت‌های ارتباطی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستانی. فصلنامه تربیت اخلاقی، ۱۱(۲)، ۵۸-۷۵.
- قربانی، زهرا؛ موسوی، فاطمه. (۱۳۹۵). بررسی تأثیر آموزش مهارت‌های ارتباطی بر کیفیت ارتباطات خانوادگی. فصلنامه پژوهش در خانواده و ارتباطات خانوادگی، ۴(۳)، ۱-۱۰.

منابع انگلیسی:

- Brown, P., & Levinson, S. (1987). *Politeness: Some universals in language usage*. Cambridge University Press.
- DeVito, J. A. (2016). *Essentials of human communication*. Pearson.
- Miller, K. (2019). *Communication theories: Perspectives, processes, and contexts*. McGraw-Hill Education.
- Ting-Toomey, S. (2017). *Communicating across cultures*. Guilford Press.
- Wood, J. T. (2015). *Interpersonal communication: Everyday encounters*. Cengage Learning